

บันทึกการเดินทาง “สร้างแรงบันดาลใจ” จากต้นแบบ “คอยตุง” การพัฒนาที่ยั่งยืนและมีส่วนร่วม

สุรศักดิ์ ละลอกน้ำ

ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ 10110
E-mail:surasakl@swu.ac.th

รับบทความ: 10 ตุลาคม 2555 ยอมรับตีพิมพ์: 8 ธันวาคม 2555

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีนโยบายให้บุคลากร และนิสิต “สร้างแรงบันดาลใจ” เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ของสถาบัน คือ การบริการวิชาการอย่างมีส่วนร่วมสู่ชุมชน ดังนั้นจึงได้จัดโครงการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ปฏิบัติงานผ่านแนวทางการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน ณ โครงการพัฒนาคอยตุง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน กิจกรรมในโครงการมีการฟังบรรยายจากวิทยากร มีการเยี่ยมชมในสถานที่จริง ๆ ทำให้เห็นความยั่งยืนของโครงการที่มีการบูรณาการวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนและการนำความรู้จากการทำวิจัยถ่ายทอดให้กับชุมชนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างลงตัว ภายใต้หลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด” ดังนั้นการเข้าร่วมโครงการนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับทุกคนในการทำงานอย่างมีหลักการดำเนินชีวิต

คำสำคัญ: แรงบันดาลใจ การพัฒนา การมีส่วนร่วม

Diary for Inspiration from a Model at Doi Tung “The Sustainable development and Cooperation”

Surasak Laloknam

Department of General Science and Research Unit on Science Technology and Environment for Learning, Faculty of Science,
Srinakharinwirot University, Bangkok,Thailand, 10110
E-mail:surasakl@swu.ac.th

Abstract

The policy of Srinakharinwirot University gave a staff and students to have an inspiration to promote the identity of university. The identity of Srinakharinwirot University is the academic service with cooperation community. Therefore, the inspiration project was performed to staff through the development of sustainable alternative livelihoods at Doi Tung, Mae Fah Luang district, Chiang Rai. This project hopes to motivate the staff to be used in practical applications. Activity in the project is to listen to lectures from local guest speakers and visit the example site. The project is under the principle of "understanding, cooperation and development" and "save, simply and application". Also, this project is a good starting point to inspire people to work for a living principle.

Keywords: Inspiration, Development, Cooperation

ด้วยโครงการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ปฏิบัติงานผ่านแนวทางการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน (รุ่นที่ 2) ณ โครงการพัฒนาโดยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ตำบลเทิดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ 9 – 11 กรกฎาคม 2555 ทำให้ผมได้มีโอกาสไปค้นหา “แรงบันดาลใจ” ซึ่งคิดว่าตนเองมีอยู่แล้ว “ทำไมจึงต้องไป?” แต่ด้วยหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้านบริการวิชาการ และเคยได้รับมอบหมายให้ไปร่วมสร้างเครื่องมือสำรวจความต้องการของชุมชนองค์กรฯ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงในการนำไปใช้บริการวิชาการที่ตอบสนองนโยบาย 1 จังหวัด 1 มหาวิทยาลัย และตัวอย่างเครื่องมือที่ได้เห็นมีความเกี่ยวข้องกับ “โดยตุง” หรือ “โครงการปิดทองหลังพระ” เช่นกัน ดังนั้นตรงจุดนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผมอยากไปเห็นด้วยตนเองว่า ด้วยแบบสอบถามแบบนี้จะส่งผลอย่างไรกับพื้นที่ตรงนั้นบ้าง เพราะการที่ได้เห็นจริงจะเป็นประสบการณ์ที่สามารถกลับมาเล่าหรือถ่ายทอดให้คนอื่น ๆ รับรู้ได้

การเดินทางไปเพื่อเข้าร่วมโครงการของผมมีปัญหาซึ่งเกิดจากความผิดพลาดในการจำวันเดินทางผิด “ทำใจอยู่พักใหญ่เพราะต้องเสียเงิน” เนื่องจากรับทราบข้อมูลเบื้องต้นว่าค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมโครงการ 13000.- บาท/คน และมี “การกำชับ” ว่าถ้าใครไม่ไปจะต้องเสียค่าใช้จ่ายทั้งหมดคืนเองเต็มจำนวน จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ต้องไปมิเช่นนั้นต้องเสียเงินแน่นอนคิดว่าจะตามไปมิเช่นนั้น “ต้องเสียเงินแน่นอน”

ในวันเดินทางคณะเดินทางออกเดินทางเวลา 18.00 น. ของวันเดินทาง และคณะผู้จัดได้พยายามติดต่อผมเช่นกันแต่มีปัญหา คือ โทรศัพท์ของผมเสีย ทำให้รู้เรื่องราวว่าจำวันผิดเวลา 20.00 น. มีความคิดที่จะเดินทางตามไปโดยรถทัวร์ แต่ทางผู้จัดบอกว่ายังมีคณะเดินทางโดยเครื่องบินตอนเช้า ดังนั้นผมตัดสินใจทันทีแต่ทางผู้จัดบอกว่าต้องออกค่าเดินทางเอง ผมบอกว่าไม่เป็นไร “ในใจคิดว่าเสียค่าเครื่องบินดีกว่าเสียค่าใช้จ่ายทั้งหมด” เป็นว่าผมได้เดินทางโดยเครื่องบิน ครั้งนี้คงไม่ให้พลาดแน่ๆ ตัดสินใจไม่นอนครับ ทำงานทั้งคืนเลยเพราะว่าทางผู้จัดบอกว่าไปที่โดยตุงต้องไปค้างในสถานที่ที่ลำบากในการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า ให้ผมเตรียมไฟฉาย ถูนอน และผ้าเช็ดตัวไปด้วยครับ ผมเอาไปหมดเลย ตามรายละเอียดที่ทางผู้จัดให้ไว้

ตามเอกสาร ดังนั้นต้องทำงานให้ได้มากที่สุดเพราะจะไม่ได้ทำงานหลายวัน เมื่อถึงเวลาก็ออกเดินทางไปสนามบินสุวรรณภูมิ

ไปถึงสนามบินสุวรรณภูมิตั้งแต่ 6.30 น. คว้าเครื่องออก 8.15 น. แสดงว่าผมจะได้ไปร่วมโครงการแน่นอน เกิดความโชคดียิ่งครับ ผมพบท่านรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ ท่านบอกว่าเมื่อวานทุกคนพยายามประสานงานกับผมแต่ติดต่อไม่ได้ ท่านขอใจผมครับที่มาร่วมโครงการด้วยกัน และท่านบอกว่าค่าใช้จ่ายเรื่องค่าตัวเครื่องบินทางผู้จัดจะออกให้เพราะผมมีสิทธิ์ที่จะเดินทางโดยเครื่องบินครับ (ไม่เคยรู้มาก่อน ไม่เคยมีใครแจ้ง) เอาเป็นว่ารู้สึกดีแล้วครับที่ท่านผู้บริหารมหาวิทยาลัยใส่ใจสวัสดิการของพนักงานมหาวิทยาลัย และดีใจที่ได้ร่วมโครงการโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ เหมือนเดิม

เครื่องบินออกเดินทางและไปถึงตามกำหนดการแปลกใจตอนช่วงรอรับกระเป๋าเดินทางครับ เพราะผมสังเกตว่าสัมภาระของทุกคนน้อยกว่าผมครับ และสอบถามจากผู้เดินทางร่วมกันได้คำตอบว่าทางคณะผู้จัดได้มีการแจ้งเปลี่ยนกำหนดการว่าจะไม่มีการค้างคืนที่บางปะหันเนื่องจากฝนตกหนัก ทำให้แปลกใจตรงที่ว่าทำไมผมเป็นคนเดียวที่ไม่รับทราบข้อมูลนี้ ทำให้ผมต้องขนสัมภาระมาโดยที่ไม่จำเป็นต้องใช้ (ไม่เป็นไร) คณะผู้จัดมารอรับและพาเดินไปที่โครงการโดยตุงพัฒนาโดยตุงโดยรถตู้ ไปถึงสถานที่เป้าหมายได้ตรงตามกำหนดการที่ผู้จัดได้ให้ไว้ นัดรวมตัวกันที่ห้องประชุม และเริ่มดำเนินการตามกำหนดการ



ภาพที่ 1 พิธีเปิดโครงการโดยรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้



ภาพที่ 2 การบรรยายโดยวิทยากรของโครงการ

เริ่มต้นจากการบรรยาย “การพัฒนาขั้นต้นน้ำ ชั้นกลางน้ำ และชั้นปลายน้ำ” และ “ทำไมต้องมีศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ แปลงป่าเศรษฐกิจจันทูไฮด์ 1 และโรงงานแปรรูปถั่วแมคคาเดเมีย” หลังจากพิธีเปิดและการบรรยายได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้านเอกสารได้แก่ บัตรประจำตัวของชุมชน และเอกสารครอบครองที่ดิน เป็นต้น (ภาพที่ 1 – 3)



ภาพที่ 3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาข้อมูลเอกสารของโครงการ

สิ่งที่ได้จากการบรรยาย คือ การยอมรับว่าโครงการนี้เข้าถึงปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง และสามารถวางรากฐานของประชาชนให้สามารถยืนอยู่ได้ด้วยลำแข้งของตนเอง และโครงการนี้เป็นการบริการที่ให้ความยั่งยืนแก่ชุมชน และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์สู่รุ่นลูกหลานของชุมชนได้จริง ที่สำคัญที่สุดทำให้ผมรักและเคารพพระมหากษัตริย์ (ในหลวง) และครอบครัวของพระองค์มาก เพราะพระองค์เสียสละและอุทิศตนให้กับประชาชนอย่างแท้จริง ด้วยหลักการ

ง่าย ๆ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด” ผมยอมรับว่าผมมีพระองค์เป็น “แรงบันดาลใจ” ให้อดทนในการทำควมดี และผมได้รับปากและสัญญาด้วยใจไปแล้วในวันปฐมนิเทศนิสิตใหม่และค่ายส่งเสริมอัตลักษณ์นิสิต มศว ว่า “จะเป็นแขนและขาแทนพระองค์ในการทำควมดีเพื่อประเทศชาติ” เพื่อที่จะอยู่ร่วมเฉลิมฉลองในวโรกาสที่พระองค์มีพระชนมายุครบ 120 พรรษา ดังนั้นการที่ผมมาที่นี่เป็นสิ่งที่ถูกต้องที่สุด เพราะทำให้ผมเห็นว่าสิ่งที่ผมได้ทำมาตลอดมีใครเป็นแบบอย่างที่ดี (ตามรอยเท้าในหลวง)

จากนั้นออกเดินทางเพื่อสำรวจและศึกษาจากพื้นที่จริงที่ แปลงป่าเศรษฐกิจจันทูไฮด์ 1 โรงงานแปรรูปถั่วแมคคาเดเมีย โรงงานกระดาษสา โรงงานทอผ้าและย็บผ้า โรงคั่วกาแฟ และโรงงานเซรามิก ที่ผมประทับใจมากที่สุดคือ ผมได้เห็นความเข้มแข็งของชุมชน ที่มีความรู้จากประสบการณ์และภูมิปัญญาของชุมชน (ภาพที่ 4 – 21)



ภาพที่ 4 การศึกษาดูงานที่ไร่แมคคาเดเมีย ซึ่งบรรยายโดยวิทยากรท้องถิ่น



ภาพที่ 5 วิทยากรท้องถิ่นบรรยายเรื่องการจัดการเก็บเกี่ยวผลผลิตแมคคาเดเมีย



ภาพที่ 6 วิทยากรท้องถิ่นบรรยายเรื่องการปลูกกาแฟ



ภาพที่ 9 ตัวอย่างผลงานการทอผ้าของคนในชุมชนโดยดู
ที่จัดแสดง ณ โรงงานทอผ้าและเย็บผ้า



ภาพที่ 7 วิทยากรท้องถิ่นบรรยายเรื่องการแปรรูป
ผลิตภัณฑ์จากแมคคาเดเมีย



ภาพที่ 10 คณะศึกษาดูงานชมการผลิตการทอผ้าโดย
ผู้สูงอายุของชุมชน



ภาพที่ 8 วิทยากรท้องถิ่นบรรยายเกี่ยวกับการทอผ้าและ
การเย็บผ้า



ภาพที่ 11 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่มีการออกแบบเป็นของที่ระลึก



ภาพที่ 12 อาสาสมัครทำกระดาษสาที่โรงงานกระดาษสา



ภาพที่ 15 งานฝีมือกลุ่มแม่บ้านชุมชนในโรงงานเซรามิก



ภาพที่ 13 ตัวอย่างผลงานจากโรงงานกระดาษสาที่จัดทำเป็นสมุดบันทึกที่สวยงาม



ภาพที่ 16 การบรรยายที่โรงงานกาแฟดอยตุง



ภาพที่ 14 การเยี่ยมชมที่โรงงานเซรามิก



ภาพที่ 17 ผู้เข้าร่วมโครงการฟังบรรยายพร้อมชิมกาแฟและอาหารว่างเลิศรส



ภาพที่ 18 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้นำชุมชนและเยาวชนที่ร่วมกันพัฒนาตอยตุง



ภาพที่ 19 เรียนรู้ร่วมกับประสบการณ์ของคนในชุมชน



ภาพที่ 20 ช่วงถอดบทเรียนด้วยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้พบในวันที่ 1



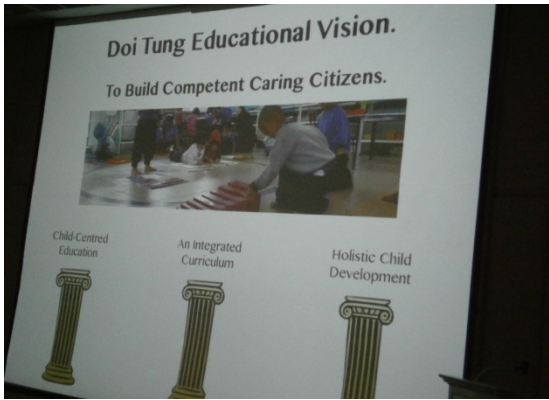
ภาพที่ 21 เห็นด้วยกัน เรียนรู้ร่วมกัน สร้างแรงบันดาลใจซึ่งกันและกัน

ตลอด 1 วันที่ผ่านมาวันนี้ ได้เห็นความเข้มแข็งของชุมชนตอยตุงอย่างแท้จริง มีความยั่งยืนสู่รุ่นลูกหลานสามารถเลี้ยงชีวิตได้ด้วยตัวชุมชนเอง แต่มุมมองของคนปฏิบัติงานใน มศว ที่ทำพื้นที่องค์กรฯ ก็คงต้องหาคำตอบต่อไปว่าจะนำไปประยุกต์ใช้กับชุมชนองค์กรฯอย่างไร เพราะพื้นฐานของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน เพราะตอยตุงเป็นสังคมชนบท ในขณะที่องค์กรฯเป็นสังคมที่ใกล้กับชุมชนเมือง แต่สิ่งที่ได้ทำให้เห็นสิ่งที่จะต้องยึดเป็นลำดับแรกในการพัฒนา คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา นั่นเอง

อย่างน้อยวันนี้ทำให้รู้ว่า “การถอดบทเรียน” ภาษาที่สวยงาม คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ และสรุป นั่นเอง กลับไปนอนพักผ่อนเพื่อรอการศึกษาดูงานในวันต่อไป (เลิกตีพอสสมควร)

วันที่ 2 เป็นวันที่น่าสนใจสำหรับผมนั่นคือ การฟังบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ณ โรงเรียนบ้านขาแข้งพัฒนา (การพัฒนาชั้นปลายน้ำของตอยตุงต่อเนื่อง) (ภาพที่ 22 – 23)

การศึกษาด้านการเรียนการสอนแบบให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ นอกจากบรรยายในห้องประชุมแล้วยังได้ไปชมการเรียนการสอนอย่างแท้จริงที่ โรงเรียนบ้านขาแข้งพัฒนา (ภาพที่ 24 – 29)



ภาพที่ 22 บรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้



ภาพที่ 25 การทำกิจกรรมของนักเรียนที่เรียนแบบมอนเตสซอรี



ภาพที่ 23 บรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (ต่อ)



ภาพที่ 26 อาจารย์สาธิตวิธีการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน

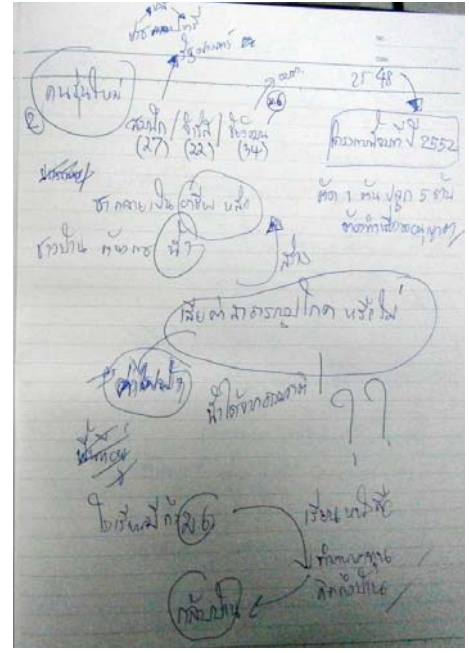


ภาพที่ 24 การศึกษาดูงานที่โรงเรียนบ้านเขาแห่งพัฒนา ซึ่งเป็นการเรียนโดยใช้วิธี มอนเตสซอรี

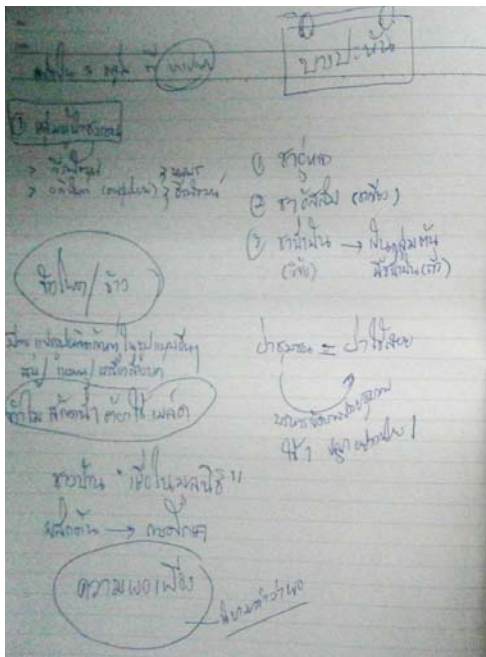
การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเหมาะกับวัยผู้เรียนโดยเน้นกิจกรรมที่เป็นการเรียนแบบมอนเตสซอรี ที่เน้นการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆ ที่เหมาะสมตามวัยของผู้เรียนและระดับการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งสิ่งที่ประทับใจจากที่นี่คือ นักเรียนสามารถจัดการกับกิจกรรมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามกิจกรรมที่กำหนด โดยมีครูเป็นผู้ดูแลอยู่ใกล้ๆ สำหรับอุปกรณ์ไอที ให้ชั้นระดับสูงได้แก่ ป. 6 ใช้ และสามารถนำกลับไปใช้ที่บ้านได้ โดยให้ดูแลรักษาด้วยใจ เพราะอุปกรณ์ต้องส่งต่อให้รุ่นน้องรุ่นต่อไป แต่ทางโรงเรียนมีความกังวลเรื่องสื่อทางทีวี ที่มีมากในปัจจุบันอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของเยาวชนได้ เพราะปัจจุบันนักเรียนรับประทานขนมหวาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อโภชนาการต่อชุมชนต่อไปในอนาคต

จากนั้นเดินทางต่อไปที่หมู่บ้านบางมะหัน เพื่อฟังการบรรยายสรุป "การปลูกป่าปลูกคน ด้วยวิธีการปลูกป่า

แบบปลูกเสริม และปลูกป่าแบบไม่ปลูก” ณ โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งการเดินทางต้องใช้รถเฉพาะพิเศษเพราะต้องขึ้นเขาสูงและมีความลาดชัน แต่เมื่อขึ้นไปถึงแล้วพบว่าที่นี่ คือ “สวรรค์บนดิน” อีกที่หนึ่ง เพราะเป็นสถานที่ที่ปลูกขาน้ำมัน (ชั้นวิจัยให้เห็นผลจริง) ที่จะมียูทิลิตี้ต่อไปแก่ชุมชนแห่งนี้ ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มชุมชน 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้นำชุมชน เยาวชน และอาสาสมัครยอมรับจริงๆ ว่าเป็นสถานที่ที่จะเกิดความยั่งยืนอีกที่หนึ่งในอนาคต เพราะว่ากลุ่มคนเหล่านี้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำกินจริงๆ เยาวชนมีความคิดรักบ้านเกิด และทำให้เห็นชัดเจนของเจ้าหน้าที่คอยตุงที่บอกว่า “ถอยเพื่อให้เขาอยู่ได้ด้วยตนเอง” คอยตุงไม่ได้ถอยแต่กำลังทำให้ชุมชนกลุ่มนี้มีอำนาจจัดการด้วยตนเองโดยมีคอยตุงเป็นที่เล็งขนานข้าง ดังนั้นผมคิดว่าระบบที่เลี้ยงจึงมีความจำเป็นต่อความยั่งยืนเช่นกัน “น่าสนใจ” ผมประทับใจอะไรหลายอย่างที่นี่ขออธิบายผ่านสมุดบันทึกตนเอง ดังภาพที่ 27 – 34



ภาพที่ 28 หน้าสมุดบันทึกความทรงจำที่หมู่บ้านบางมะหัน (ต่อ)



ภาพที่ 27 หน้าสมุดบันทึกความทรงจำที่หมู่บ้านบางมะหัน



ภาพที่ 29 ร่วมฟังการบรรยายที่หมู่บ้านบางมะหัน



ภาพที่ 30 บรรยายการดำเนินการของโครงการโดยผู้นำชุมชน



ภาพที่ 31 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับกลุ่มเยาวชน



ภาพที่ 32 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับกลุ่มผู้นำชุมชน



ภาพที่ 33 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับกลุ่ม
อาสาสมัคร

จากบรรยายการศบนยอดเขาสูงที่มีชาวม้ง ก็กลับสู่
พื้นราบเพื่อไปศึกษา “ธนาคารหมูเหมยชานต์” ณ ที่นี้เป็น
ความพิเศษที่ผมเห็น “สมเด็จพระเทพฯ” พระองค์ใส่ใจในชีวิต
ความเป็นอยู่ของชุมชนชาวเขาอย่างแท้จริง เรียนรู้วัฒนธรรม
การเป็นอยู่ของชาวเขาที่บริเวณสุกรสีด้า ทำให้พระองค์ติดต่อกับ
ประเทศจีนเพื่อขอหมูเหมยชานต์ มาให้ชาวไทยเลี้ยงซึ่ง

เป็นหมูที่ให้ลูกตก และปัจจุบันที่ชุมชนแห่งนี้มีความเข้มแข็ง
แล้วเพราะส่งหมูไปให้ตามจังหวัดอื่นๆ ด้วย รายละเอียดดัง
ภาพสมุดบันทึกการศึกษาดูงาน (ภาพที่ 35 – 38)



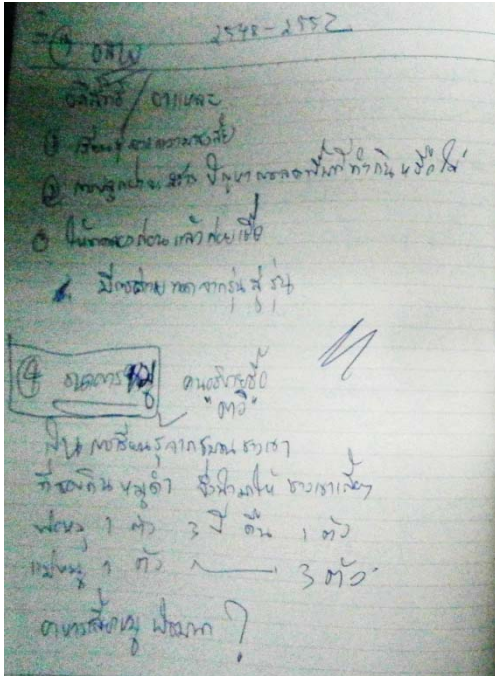
ภาพที่ 34 ผู้เข้าร่วมโครงการที่มีแรงบันดาลใจจาก มศว



ภาพที่ 35 ผู้เข้าร่วมฟังคำบรรยายธนาคารสุกรเหมยชานต์



ภาพที่ 36 บรรยายธนาคารสุกรเหมยชานต์โดยวิทยากรชุมชน



ภาพที่ 37 หน้าสมุดบันทึกความทรงจำที่ธนาคารสุกรเหมยชานด์

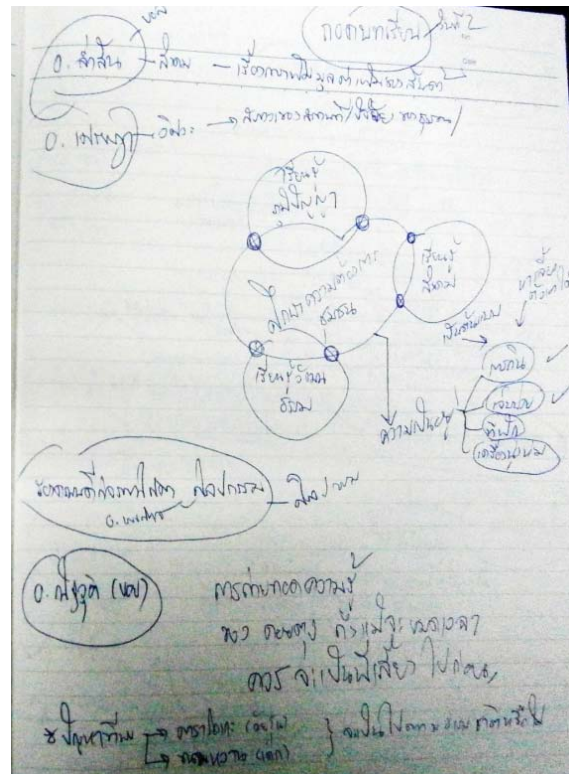
ผู้เรียนเหมาะสมกับความต้องการหรือความสามารถเฉพาะบุคคล และให้ใส่ใจในด้านคุณธรรมและจริยธรรมมากกว่าตัวเนื้อหาทฤษฎี เพื่อให้ผลิตหรือบัณฑิตมีจิตสำนึกสาธารณะ (ภาพที่ 39 – 42)



ภาพที่ 39 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำการถอดบทเรียนวันที่ 2

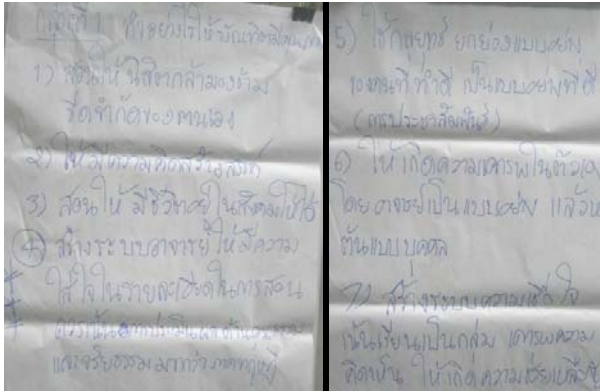


ภาพที่ 38 ลูกหมูเหมยชานด์



ภาพที่ 40 หน้าสมุดบันทึกความทรงจำสรุปการถอดบทเรียนวันที่ 2

วันนี้ได้ศึกษาดูงานหลายสถานที่ทำให้เห็นแล้วว่าการดำเนินการของโครงการตอยตุง นั้น เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ชุมชนแห่งนี้ได้อย่างแท้จริง สามารถทำให้ชุมชนที่มีแต่ปัญหาเปลี่ยนเป็นต้นแบบการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ จากนั้นเข้าสู่กระบวนการถอดบทเรียนประจำวัน วันนี้เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยได้โจทย์จากท่านอธิการบดีว่าให้มองถึงปัญหาที่สำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้มีคุณภาพ ดำเนินการด้วยการระดมความคิดเห็นและนำเสนอ พบว่าปัญหาที่สำคัญอยู่ที่ผู้สอน ต้องสอนเน้นให้



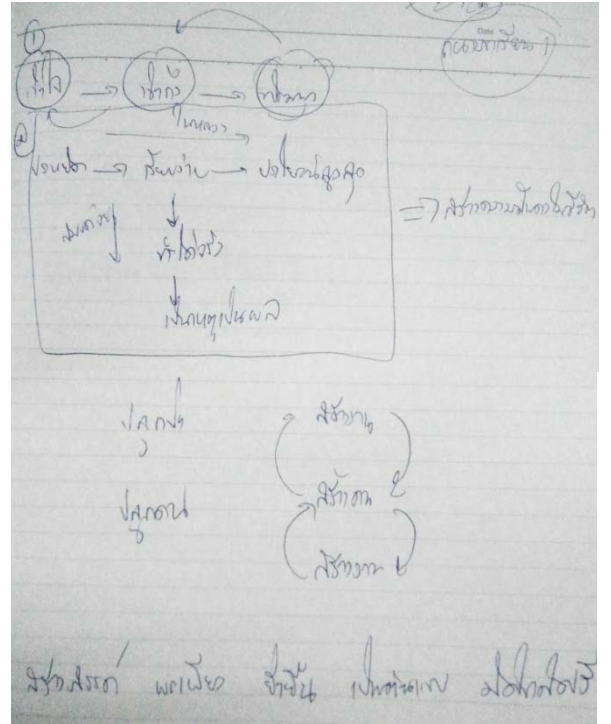
ภาพที่ 41 สรุปประเด็นการพัฒนาวิสัยทัศน์ มศว



ภาพที่ 42 ตัวแทนกลุ่มนำเสนอประเด็น

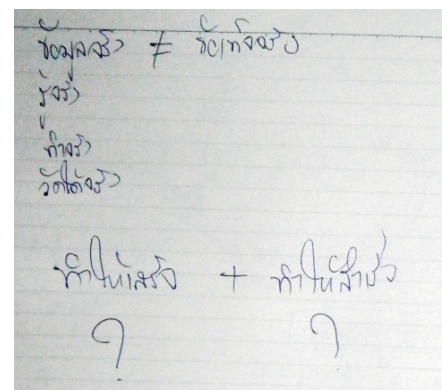
ตลอด 1 วันที่ผ่านมาวันนี้ ทำให้เห็นความสำคัญ
ของคำ 3 คำ มากยิ่งขึ้น นั่นคือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ทำให้
ดอยตุงมีความชัดเจนมากในการเป็นต้นแบบของการ
พัฒนาที่เข้าถึงประชาชนอย่างมีส่วนร่วม แล้วกลับไปนอน
พักผ่อนเพื่อรอการศึกษาดูงานในวันสุดท้าย (เลิกดีใจมาก ๆ
แต่ไม่รู้สึกเหนื่อย)

การบันทึกการเดินทางวันสุดท้ายไปที่ โครงการ
ต้นแบบ “การพัฒนาเชิงพื้นที่ ประยุกต์ตามแนวพระราชดำริ”
ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยได้รับฟังคำ
บรรยาย เรื่อง บทบาทของมหาวิทยาลัยกับการพัฒนา
ชุมชนและประเทศอย่างยั่งยืน ได้ชม “หอแห่งแรงบันดาลใจ”
คุ้มคำที่สุดที่ได้เข้าชม “ไม่มีภาพถ่ายเพราะกล้อง
ถ่ายรูปแบตเตอรี่หมด แต่เป็นความสุขอยู่ในความทรงจำ
ทำให้ผมรักในหลวงที่สุดในชีวิต” วันนี้ช่วงเช้าผมคงสรุป
ความสำคัญได้เพียงภาพที่จดไว้ในสมุดบันทึก (ภาพที่ 43)

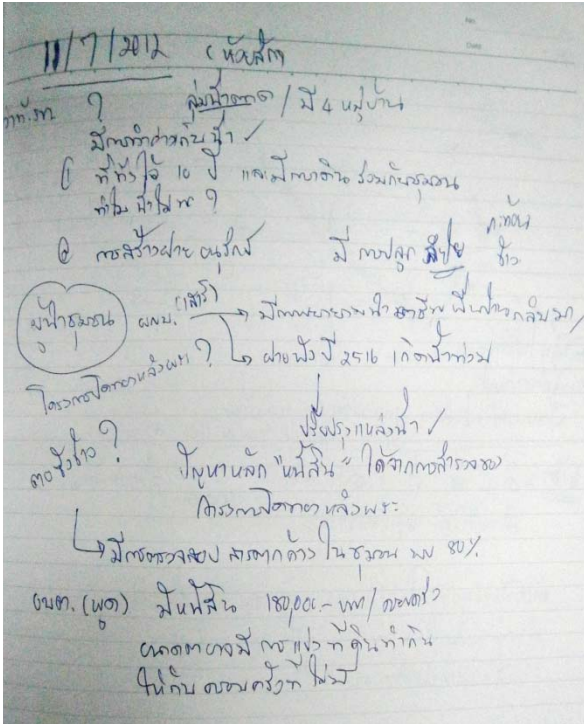


ภาพที่ 43 สิ่งที่ได้จากการที่ได้อยู่บนดอยตุง และสรุปการ
ค้นหาแรงบันดาลใจ เพื่อใครสักคน

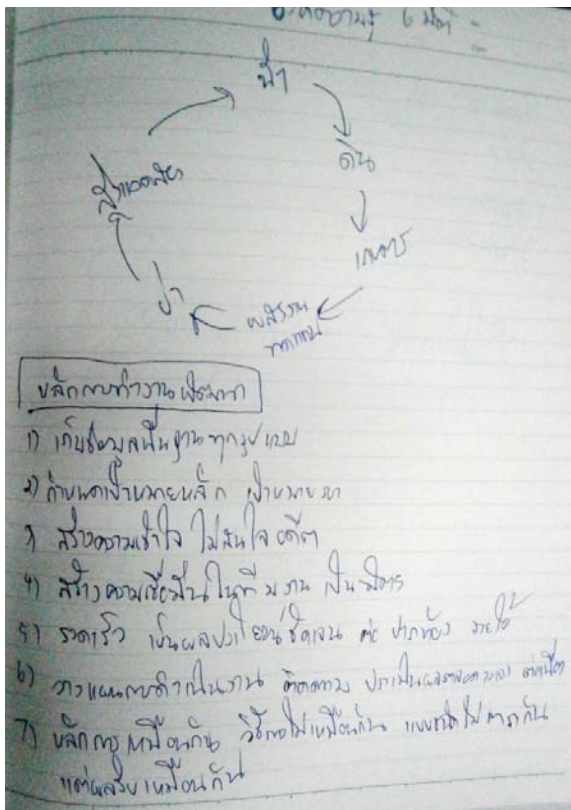
ออกเดินทางจากดอยตุงมุ่งสู่ ตำบลห้วยสัก อำเภอ
เมืองเชียงราย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวบ้านที่มี
ลักษณะความเป็นอยู่ใกล้เคียงกับองค์กร “ความเป็นเมือง
หรือใกล้เมือง” ณ ที่แห่งนี้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหลาย
หน่วยงานและหน่วยงานที่มีบทบาท คือ โครงการปิดทอง
หลังพระ และความร่วมมือจากทางอำเภอ รวมถึงชุมชนที่มี
อาสาสมัครเป็นเยาวชนที่มีการศึกษา ผมสรุปได้เพียงบันทึก
ความทรงจำ 3 ภาพ ดังนี้ (ภาพที่ 42 – 44)



ภาพที่ 42 หน้าสมุดบันทึกความทรงจำสรุปการถอด
บทเรียนวันที่ 3



ภาพที่ 44 หน้าสมุดบันทึกความทรงจำสรุปการถอดบทเรียน (ต่อ)



ภาพที่ 45 หน้าสมุดบันทึกความทรงจำสรุปการถอดบทเรียน (ต่อ)

สรุปว่าการเดินทางมาที่นี้ทำให้ผมได้รับแรงบันดาลใจเพิ่มขึ้นหรือไม่ คำตอบคือ “ไม่” เพราะผมมีแรงบันดาลใจมากพออยู่แล้ว ตัวอย่างต้นแบบ คือ “ในหลวง” แต่สิ่งที่ผมได้รับไม่ใช่แรงบันดาลใจ แต่เข้าใจว่า “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ ต้องเข้าถึงทุกแง่มุมของปัญหา และนำไปพัฒนาให้ถูกที่ ถูกทาง และ ถูกเวลา โดยมองให้เห็นปัญหาอย่างแท้จริง ทำการสกัดปัญหานั้นออกมาให้ได้ และค่อยๆ ตกผลึกปัญหาเหล่านั้นออกมา เพื่อให้เป็นผลึกที่แท้จริง จากนั้นมาเรียนรู้ที่แก้ปัญหาด้วยการเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน นำกระบวนการทางวิจัยมาเป็นแนวทางให้ถูกต้องเพื่อนำไปพัฒนาเขาให้อยู่ได้ด้วยลำแข้งของตนเอง ด้วยความยั่งยืนของชุมชนเอง

สมเด็จพระยาฯ ให้ข้อคิดไว้ว่า “ไม่มีใครอยากเป็นคนไม่ดี แต่เขาทำไม่ได้ เพราะเขาขาดความรู้ โอกาส และทางเลือก” ดังนั้นจงเข้าใจเขา เข้าถึงเขา จึงพัฒนาเขาได้ ผมขอขอบคุณคณะผู้บริหาร และคณะกรรมการดำเนินการโครงการนี้ที่ทำให้ผมได้มีโอกาสสัมผัสสิ่งที่ดีในชีวิต การเขียนครั้งนี้ไม่สามารถบรรยายสิ่งต่างๆ ที่ได้รับมาทั้งหมด เพราะอธิบายไม่ได้เท่ากับที่ได้ไปเห็นจริง ผมได้รับสิ่งที่ดีจากมหาวิทยาลัย ดังนั้นผมก็จะทำสิ่งที่ดีให้มหาวิทยาลัยต่อไป ยังคงยืนยันที่สนับสนุนนโยบาย 1 จังหวัด 1 มหาวิทยาลัย เพื่อให้เห็นความยั่งยืนของชุมชนที่ไปพัฒนาร่วมกัน

หมายเหตุ บทความฉบับนี้ผู้พิมพ์เรียบเรียงจากประสบการณ์การเดินทางที่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งไม่มีแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่ชัดเจน ดังนั้นจึงเกิดจากความคิดเห็นส่วนบุคคล ดังนั้นถ้ามีข้อมูลที่มีข้อสังเกตหรือไม่ชัดเจนโปรดให้ข้อเสนอแนะ